

METODY BADAŃ	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	Oznaczanie odporności zmęczeniowej kordów oponowych w układzie guma-kord	7559-03
		Grupa katalogowa XI 09

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest metoda oznaczania odporności zmęczeniowej kordów oponowych w układzie guma-kord w warunkach cyklicznych odkształceń zginających.

1.2. Zakres stosowania metody. Podaną w normie metodę stosuje się do oznaczania odporności zmęczeniowej kordów oponowych z włókien chemicznych w układzie guma-kord.

1.3. Określenia. Odporność zmęczeniowa kordu oponowego — procent zachowanej siły rozciągania kordu poddanego działaniu określonej liczby cykli zginania.

2. METODA OZNACZANIA

2.1. Zasada metody polega na wyznaczeniu siły rozciągania kordu przy jednokierunkowym rozciąganiu przed i po poddaniu go działaniu cyklicznym odkształceniom zginającym oraz określeniu w procentach zachowanej siły rozciągania kordu.

2.2. Aparatura, przyrządy i materiały

a) Urządzenie do badania wytrzymałości kordu — zrywarka wg PN-72/P-04654.

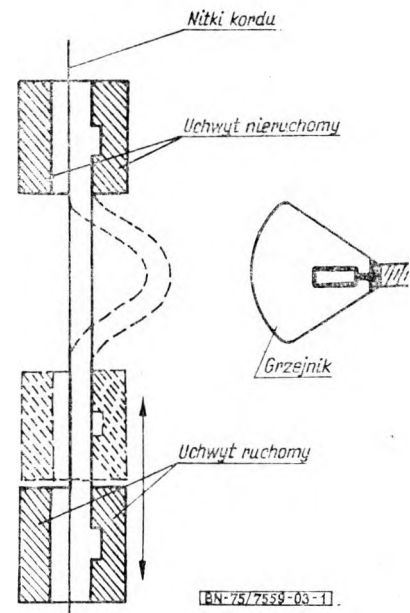
b) Aparat do badania odporności zmęczeniowej kordu wyposażony w urządzenia zapewniające:

— cykliczne zginanie próbki z częstotliwością 500 cykli/min, przy skoku ruchomego uchwytu 30 mm zgodnie z rys. 1,

— urządzenie grzejne zasilane poprzez auto-transformator, np. promiennik, zapewniające

utrzymanie stałej temperatury próbki w granicach $20 \div 100 \pm 2^\circ\text{C}$; do badania zaleca się stosowanie aparatu typu de Mattia przeznaczonego do badania próbek gumowo-kordowych.

c) Termometr igłowy.

Rys. 1

2.3. Próbki do oznaczania

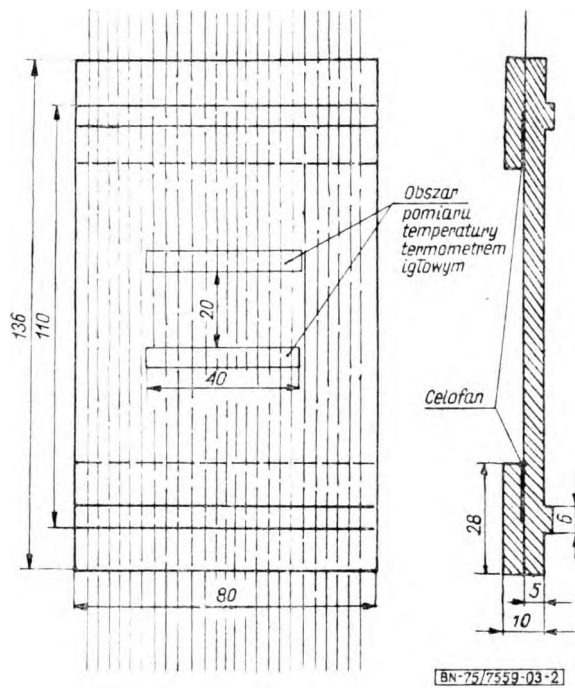
2.3.1. Liczba próbek. Do badania należy stosować dwie próbki gumowo-kordowe, przy czym każda próbka powinna zawierać 25 odcinków nitki kordu. Odcinki nitki kordu z jednej próbki przeznaczone są do oznaczania siły zerwania kordu przed zginaniem, natomiast z drugiej próbki — do oznaczania siły zerwania kordu po zginaniu.

2.3.2. Kształt i wymiary próbek gumowo-kordowych podano na rys. 2.

Zgłoszona przez Ministerstwo Przemysłu Chemicznego

Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Gumowego STOMIL dnia 14 lutego 1975 r. jako norma obowiązująca w zakresie czynności określonych normą od dnia 1 października 1975 r.

(Dz. Norm. i Miar nr 9/1975 poz. 31)

Rys. 2

2.3.3. Przygotowanie próbek. Do badania próbek gumowo-kordowych należy stosować mieszankę MRS-1 o składzie podanym w tablicy.

Temperatura walców powinna wynosić $60 \pm 70^\circ\text{C}$.

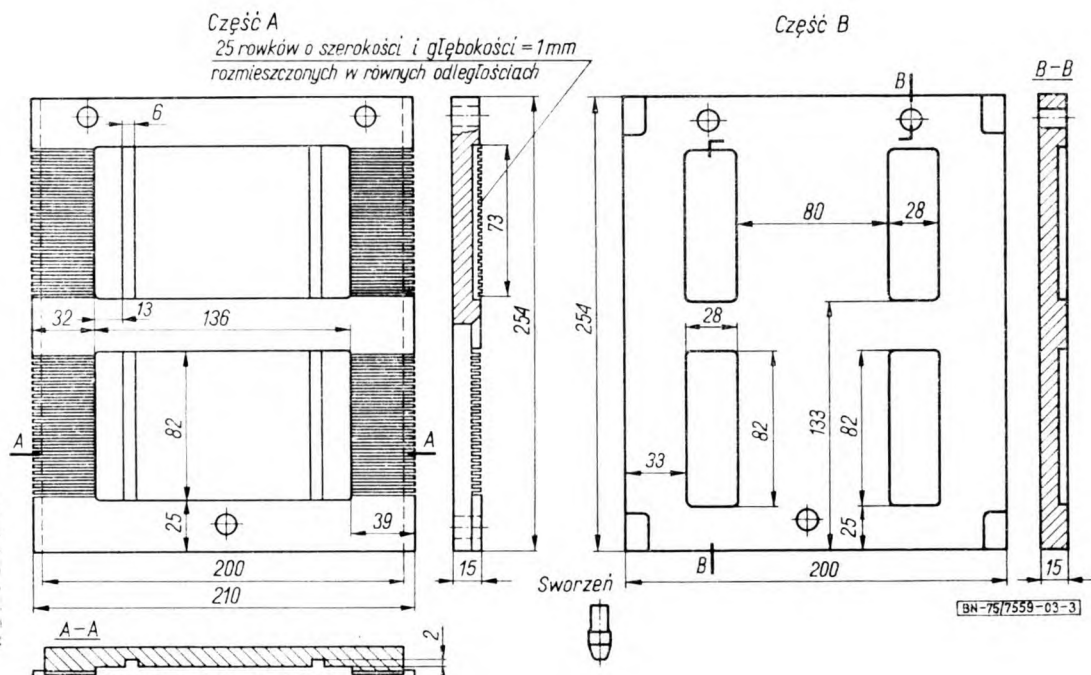
W gniazda dolnej części formy wulkanizacyjnej wg rys. 3 część A należy umieścić prostokątną płytkę mieszanki gumowej MRS-1 o grubości $5,5 \pm 0,3$ mm o masie 67 ± 1 g, a następnie przygotować 25 odcinków nitki kordu o długości co najmniej 400 mm i zawiązać węzeł na jednym końcu nitki. Przed przystąpieniem do konfekcji próbek

Lp.	Składniki	Ilość składnika na 100 części kauczuku	Czas mieszania min
1	Kauczuk naturalny RSS nr 1	100,0	3
2	Tlenek cynkowy gat. III	5,0	2
3	Stearyna techniczna	2,0	1
4	Sadza FEF	50,0	8
5	Środek przeciwstarzeniowy Flectol H	3,0	
6	Środek przeciwstarzeniowy Santoflex IP	1,0	3
7	Przyspieszacz Tioheksam	0,5	1
8	Siarka mielona	2,5	3
Homogenizacja			2
Razem		164,0	23

gumowo-kordowych odcinki nitki kordu z włókien wiskozowych należy poddać suszeniu w temperaturze $105 \pm 2^\circ\text{C}$ w ciągu 90 min, natomiast nitki kordu z włókien termoplastycznych w temperaturze 40°C w ciągu 90 min.

Każdy odcinek nitki kordu po zacementowaniu węzłem o wycięciu na brzegu formy należy następnie przeprowadzić przez rowek nad płytą gumową i obciążyć drugi koniec nitki obciążnikiem o masie równej masie 500 m badanej nitki kordu.

W gniazdach górnej części formy wulkanizacyjnej wg rys. 3 część B należy umieścić prostokątne płytki mieszanki gumowej o grubości $5,5$

Rys. 3

$\pm 0,3$ mm i masie 13 ± 1 g. Część powierzchni płytek gumowych w górnej części formy wulkanizacyjnej należy przykryć celofanem wg rys. 2.

Po złożeniu obu części formy, próbki należy wulkanizować w temperaturze $143 \pm 2^\circ\text{C}$ przez 40 min.

2.4. Warunki pomiaru. Temperatura próbki $80 \pm 2^\circ\text{C}$, częstotliwość 500 cykli/min, maksymalny rozstaw uchwytów 80 mm, skok ruchomego uchwytu 30 mm.

Liczba cykli zginania próbek zawierających kord wiskozowy powinna wynosić $1,5 \cdot 10^6$ cykli, natomiast kordów z włókien poliamidowych i poliestrowych $2,1 \cdot 10^6$ cykli.

2.5. Wykonanie oznaczania. Próbkę gumowo-kordową należy zakleszczyć w uchwytach aparatu wg rys. 1, po czym włączyć promiennik przy napięciu autotransformatora 150 V i po upływie 30 min zmierzyć termometrem igłowym temperaturę próbki, w stanie wyprostowanym w obszarach zaznaczonych na rys. 2 zwiększając lub zmniejszając odpowiednio wielkość napięcia w zależności od wskazań termometru. Po osiągnięciu żądanej temperatury próbki, należy ją wygiąć w sposób pokazany na rys. 1 i włączyć aparat.

Po zakończeniu cyklicznego zginania należy sprawdzić, czy guma w próbce nie uległa pęknięciu. W przypadku pęknięcia gumy na szerokości powyżej 1 cm, badanie należy powtórzyć na kolejnej próbce. Próbki po zdjęciu z aparatu należy zanurzyć w toluenie o temperaturze $25 \pm 5^\circ\text{C}$ i pozostawić przez 24 h w celu spęcznienia gumy, po czym kord należy oddzielić od gumy, a resztki gumy ostrożnie usunąć z powierzchni poszczególnych nitek. Wypreparowane nitki kordu należy pozostawić przez co najmniej 5 h w celu odparowania toluenu.

Wyznaczanie siły zerwania kordów należy przeprowadzić wg PN-72/P-04654 przy takiej długości zakleszczenia, aby miejsce zginania kordu znajdowało się w odległości co najmniej 2 cm od krawędzi uchwytów.

W analogiczny sposób należy przeprowadzić oznaczanie siły zerwania kordu wypreparowanego z próbki nie poddanej działaniu cyklicznych odkształceń zginających.

2.6. Obliczanie wyników oznaczania. Odporność zmęczeniową (O_z) należy obliczyć w % wg wzoru

$$O_z = \frac{P_z}{P_r} \cdot 100$$

w którym:

P_z — średnia wartość siły zerwania nitek kordowych poddawanych działaniu cyklicznego zginania, G,

P_r — średnia wartość siły zerwania nitek kordowych nie poddawanych działaniu cyklicznego zginania, G,

Średnią siłę zerwania kordu (P_z i P_r) należy obliczyć w G wg wzoru

$$P_z; P_r = \frac{\sum_{i=1}^{i=1} P_{zi}; P_{ri}}{25}$$

w którym:

P_{zi} — siła zerwania poszczególnych nitek kordowych wypreparowanych z próbek gumowo-kordowych poddawanych cyklicznemu zginaniu, G,

P_{ri} — siła zerwania poszczególnych nitek kordowych wypreparowanych z próbek gumowo-kordowych nie poddawanych cyklicznemu zginaniu, G.

2.7. Wynik oznaczania. Za wynik oznaczania należy przyjąć średnią arytmetyczną z dwu oznaczeń.

2.8. Protokół oznaczania powinien zawierać co najmniej:

- datę i miejsce wykonania oznaczania,
- oznaczenie kordu — konstrukcję nitki kordowej, tkaniny kordowej, rodzaj surowca, rodzaj obróbki kordu, producenta i datę produkcji oraz numer partii kordu,
- warunki pomiaru (czas, rzeczywista częstotliwość zginania, długość zakleszczenia kordu w zrywarce),
- rodzaj użytej aparatury,
- wyniki oznaczania.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Przemysłu Gumowego STOMIL.

2. Normy związane
PN-72/P-04654 Metody badań wyrobów włókienniczych.

Przędza. Wyznaczanie wskaźników przy jednokierunkowym rozciąganiu

3. Autor projektu normy — mgr inż. Mieczysław Gęsiak — Instytut Przemysłu Gumowego STOMIL.